

Третя міжнародна конференція «Реконструктивна хірургія серця»: дводенний майданчик світової кардіохірургії

24–25 жовтня 2019 року в Києві пройшла Третя міжнародна конференція «Реконструктивна хірургія серця», в якій взяли участь провідні кардіохірурги світу. Близько тридцяти фахівців із США, Канади, Японії та країн Євросоюзу обмінювалися досвідом зі своїми українськими колегами і визначали нові тенденції розвитку серцево-судинної хірургії.

Конференція стала визначною подією як для вітчизняної, так і для міжнародної медичної спільноти, надала можливість її учасникам дізнатися про новітні тенденції та процеси на арені кардіоторакальної хірургії, долучитися до дискусій та передових лекцій провідних світових хірургів і вчених.

Організаторами заходу виступили ДУ «Інститут серця МОЗ України», Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Всеукраїнська асоціація фахівців з кардіоторакальної, ендovasкулярної хірургії та трансплантології і Фонд Калангоса.

Дводенна програма заходу була спеціально розроблена для хірургів, кардіологів, анестезіологів, спеціалістів з рентгенендоваскулярних методів діагностики і лікування, фахівців із функціональної діагностики, перфузіологів, ординаторів та стажерів, які цікавляться серцевою хірургією і трансплантологією. Окрема секція конференції була присвячена дитячій кардіохірургії. Конференція стала унікальним майданчиком з обміну знаннями та кардіохірургічним досвідом.

Перше засідання сесії 1 «Набуті вади серця» за темою «Прогрес у лікуванні хвороб серця і магістральних судин» пройшло під головуванням професора Тайрона Дейвіда (Канада), професора Масаші Комеда (Японія), професора Рюдгера Ланге (Німеччина).

З доповіддю «Інститут серця 2007–2019 роки: досвід хірургії захворювань серця» виступив генеральний директор Інституту серця МОЗ України, завідувач кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних і екстракорпоральних технологій НМАПО імені П.Л. Шупика,

член-кореспондент НАМН України, професор Борис Тодуров.

У своєму виступі Борис Тодуров презентував статистичні дані та інноваційні науково-технологічні досягнення українських медиків у лікуванні пацієнтів із захворюваннями серця. За його словами, за 12 років існування Інститут серця МОЗ України пройшов непростий шлях від муніципальної клініки до сучасного міжнародного хабу кардіохірургії. Це стало можливим передусім завдяки співпраці з іноземними партнерами, серед яких Маунт Сінай (США), Фонд Калангоса (Швейцарія), Сілезький центр серця (Польща), Каунаський інститут серця (Литва). Фахівці Інституту не лише залучили до України інноваційні техніки кардіохірургії, а й самі стали носіями передового досвіду, яким на постійній основі обмінуються зі своїми зарубіжними колегами.

Учасникам конференції була надана новітня інформація про найсучасніші наукові й технологічні досягнення в лікуванні пацієнтів із захворюваннями серця. Відбулися дебати та лекції щодо передових розробок у галузі.

Завдяки впровадженню кращих технологій кількість оперативних втручань, які проводять

Борис Тодуров

в Інституті серця, збільшилася майже у 2,5 разу: із 2490 (у 2011 році) до понад 6000 (у 2019 році). Окрім того, життя тисяч українців були врятовані завдяки програмі «Стоп інфаркт». Саме в Інституті серця вперше в Україні було здійснено імплантацію механічного серця, ультразвукову декальцинацію клапана, імплантовано біодеградувальний стент у коронарну артерію, виконано ендovasкулярне протезування аорти при аневризмі дуги аорти та інші унікальні операції.

«З урахуванням стрімкого розвитку кардіології у світі нашим обов'язком є підтримувати рівень, досягнутий за 12 років в Інституті серця. І передусім – стежити за новачками, впроваджувати їх у нашій сфері, аби рятувати життя людей, – зазначив Борис Тодуров. – Усвідомлюючи величезну соціальну місію, носієм якої сьогодні є Інститут серця, ми готові й надалі поглиблювати нашу співпрацю з кращими світовими центрами, зокрема й через розвиток міжнародного хабу кардіохірургії, спрямованого на постійний обмін професійним досвідом, інформацією, спільне розроблення та апробацію інноваційних практик».

З доповіддю «Коронарне шунтування FAST TRACK: 10-річний досвід» на засіданні виступив доктор Сулхан Ломінадзе (Грузія). Професор Сотіріос Прапас (Греція) ознайомив учасників конференції із темою «Місце Т-подібних шунтів у хірургії коронарних артерій». Професор Віталі Москалу (Республіка Молдова) поінформував присутніх із питання «Пластика за методикою Clover у лікуванні складних форм вираженої недостатності тристулкового клапана». «Від плікації клапана до конусоподібної реконструкції. Огляд історії розвитку хірургічного лікування аномалії Ебштейна» – такою була тема доповіді професора Рюдгера Ланге (Німеччина). З питання «Коарктація аорти в поєднанні з вадами серця: одномоментна корекція доступом через середню стернотомію» виступив професор Аурел Батрінак (Республіка Молдова).

Почесним гостем конференції став **професор хірургії в Університеті міста Торонто, завідувач кафедри серцево-судинної хірургії Мелані Манк у кардіоцентрі «Пітер Манк» професор Тайрон Дейвід (Канада)**, всесвітньо відомий завдяки розробленій ним клапанозберезній операції при лікуванні аневризми висхідної аорти. Він виступив із лекцією «Реімплантація кореня аорти: шлях від операції David I до David V і навпаки».

Слід зазначити, що професор Тайрон Дейвід відвідав Інститут серця і був присутній при виконанні операції: хірургічну операцію David, що стала першою в Україні повноцінною клапанозберезною операцією при аневризмі кореня

аорти, у присутності її автора виконав генеральний директор Інституту серця МОЗ України, професор Борис Тодуров.

Друге засідання сесії 1 «Прогрес у лікуванні хвороб серця і магістральних судин» відбулося під головуванням професора Жана Боше (Франція), професора Юрія Островського (Республіка Білорусь) і професора Бориса Тодурова (Україна). З доповідями, які викликали жваве обговорення, виступили: професор Алан Стюарт (США) – «Чи потрібен комусь сьогодні ПАК? Думки про вік, двостулковість та невдалий TAVR»; професор Рюдгер Ланге (Німеччина) – «ПАК та ПМК за методикою TAV-in-TAV»; доктор Мурад Мурзагалієв (Казахстан) – «Хірургічне лікування серцевої недостатності – досвід Казахстану». Сесія 1 завершилася лекцією професора Жана Боше (Франція) на актуальну тему «Хірургічні помилки: аналіз і можливості профілактики».

Сесія 2 «Вроджені вади серця» розпочалася із засідання III за темою «Прогрес у лікуванні вроджених вад серця» під головуванням професора Афксендіоса Калангоса (Греція) і професора Яцека Молла (Польща). Доктор Афксендіос Калангос також виступив на сесії з лекцією на тему «Ціанотичні вади серця у новонароджених: від діагнозу до хірургічної корекції і після».

З доповідями перед учасниками засідання виступили: доктор Рашад Махмудов (Азербайджан) – «Особливості пластики вивідного тракту правого шлуночка при радикальній корекції тетради Фалло»; доктор Павло Черноглаз (Білорусь) – «Транскатетерна імплантація кла-

Тайрон Дейвід

Рюдгер Ланге

Масаші Комеда

пана Melody в умовах одного закладу»; професор Томаш Мрочек (Польща) – «3D ксенографт для реконструкції дуги аорти у дітей»; професор Марек Копала (Польща) – «Операція Jatene – досвід Лодзя»; професор Афксендіос Калангос (Греція) – «Пластика ревматично зміненого мітрального клапана у дітей»; професор Томаш Мрочек (Польща) – «Операція Nikaidoh – презентація клінічного випадку».

Цього ж дня робота в рамках **сесії 2** продовжилася засіданням IV «Прогрес у лікуванні вроджених вад серця» під головуванням професора Томаша Мрочека (Польща) і професора Йоахіма Фотіадіса (Німеччина). Доповіді з наступним обговоренням представили: професор Яцек Молл (Польща) – «Сучасні варіанти лікування синдрому гіпоплазії лівих відділів серця»; професор Йоахім Фотіадіс (Німеччина) – «Паліативні втручання при синдромі гіпоплазії лівих відділів серця: нове в поточній стратегії лікування»; професор Томаш Мрочек (Польща) – «Рекоарктація аорти після операції Норвуда».

Другий день конференції був позначений двома сесіями: «Набуті вади серця» (**сесія 3**) і «Транскатетерні методи лікування» (**сесія 4**).

Засідання V у рамках **сесії 3** – «Прогрес у лікуванні хвороб серця і магістральних судин» – пройшло за участю: професора Афксендіоса Калангоса (Греція), який представив доповідь «Гомографти: фактори, що впливають на їх довговічність»; професора Тайрона Дейвіда (Канада), який виступив на тему «Чи є місце для операції Росса в сучасну епоху?»; професора Алана Стюарта (США) із доповіддю «Міні-ПАК: доступи, дані та порівняння з стернотомією і TAVR»; професора Рюдгера Ланге (Німеччина), який виступив із доповіддю «Операція Озакі – ажіотаж або реальна альтернатива біоПАК».

Професор Борис Тодуров (Україна) на цьому засіданні представив доповідь на тему «110 операцій неокупідизації аортального клапана: аналіз безпосередніх і середньо віддалених результатів». Професор Масаші Комеда (Японія) виступив із доповіддю «Нетрансплантаційна хірургія для пацієнтів з дилатативною кардіопатією та функціональною мітральною регургітацією». Професор Юрій Островський (Білорусь) присвятив свій виступ темі «VAD як місток для трансплантації серця. Білоруський досвід», а професор Майкл Зембала (Польща) презентував на засіданні доповідь «VAD, ортотопічна трансплантація серця або ТАН – відбір пацієнтів та результати».

У рамках **сесії 4**: «Транскатетерні методи лікування» пройшло засідання VI «Прогрес в

Юрій Островський

Алан Стюарт

Афксендіос Калангос

ендоваскулярних методах лікування хвороб серця і магістральних судин» під головуванням професора Жана Боше (Франція) і професора Сотіріоса Прапаса (Греція).

Доповіді з наступним обговоренням на засіданні представили: професор Григор Тініке (Румунія) на тему «Ускладнення TAVI: раннє розпізнавання, терапія і профілактика»; доктор Алексіус Зорінас (Литва) – «Порівняння способів лікування мітрального параваскулярного витоку»; доктор Енко Юсел (Туреччина) – «Інновації в лікуванні мітральної регургіації»; професор Жан Боше (Франція) – «Повна заміна дуги аорти: який підхід є кращим – класичний чи гібридний».

На завершення сесійного дня відбувся сателітний симпозіум за підтримки компанії Medtronic Україна «Інноваційні технології в ендоваскулярній хірургії». У рамках цього заходу виступили: доктор Павло Черноглаз (Білорусь) – із доповіддю «TEVAR – метод лікування і для немовлят, і для дорослих»; доктор Левенте Молнар (Угорщина) – «Транскатетерна імплантація аортального клапана як майбутнє лікування стенозу аортального клапана»; професор Адам Сокал (Польща) – «Пацієнти, яким бездротовий водій ритму краще за звичайний VVI».

Обговорюючи новітні розробки й останні досягнення світової реконструктивної хірургії серця, учасники конференції в Києві не оминули різних аспектів трансплантології. Як наголосували учасники дискусій із цього питання, в Україні проблема трансплантації органів належить до гострих та актуальних.

Нова система трансплантації в Україні повинна повноцінно запрацювати з 2020 року. Зараз спеціалісти МОЗ перевіряють технічні можливості єдиного реєстру донорів та пацієнтів, перед

якими, зі слів лікарів, накопичився борг у 500 тисяч операцій судинної хірургії і ще в тисячі невиконаних пересадок серця та інших органів.

Водночас у Білорусі, з її так званою презумпцією згоди, не лише змогли подолати проблему черг серед своїх пацієнтів, а й заробляють мільйони доларів на персадці органів іноземцям. Загалом у Білорусі вже дали шанс на повноцінне життя півсотні українцям. Така операція для іноземців коштує 100 тисяч доларів, а от для білорусів її проводять безкоштовно. За 12 років Білорусія увійшла до ТОП-10 центрів світу за кількістю трансплантацій – доповів професор Юрій Островський.

У США подібні операції роблять давно – щороку більше 4 тисяч пацієнтів отримують донорські серця. Тому тепер, як пояснив професор Алан Стюарт, медики у США зосереджені на поліпшенні якості життя після трансплантацій.

В Україні ж поки не запрацював відповідний закон. І наші здобутки – це 6 операцій із пересадки механічного серця. Утім в Україні досі тривають дебати. І вітчизняні кардіохірурги лише вимушені фіксувати так звану заборгованість перед пацієнтами. Бо від необхідних 140 тисяч операцій на серці виконується лише 15 %, а сама трансплантація наразі є темою, закритою для обговорення.

Підсумовуючи результати дводенної роботи конференції, **голова Фонду Калангоса професор Афксендіос Калангос** наголосив:

«Третя конференція «Реконструктивна хірургія серця» стала великим успіхом, особливо завдяки присутності професора Тайрона Дейвіда і численних науковців із багатьох країн світу. Панельна дискусія, в якій я взяв участь, дозволила нам зібрати думки кардіохірургів та інтервенційних кардіологів стосовно TAVI, процедури David, операції Росса та аспектів підготовки молодих колег у кардіохірургії».

Підготували Ілля Леошко, Віталій Демянчук